

NORGES HØYESTERETT

Den 12. januar 2007 avsa Høyesterett dom i

HR-2007-00075-A, (sak nr. 2006/1696), straffesak, anke,

A

(advokat Erik Keiserud)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Tormod Haugnes)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Stabel:** Saken gjelder utmåling av straff for overtredelse av straffeloven § 229 første straffalternativ. Saken reiser særlig spørsmålet om lagmannsretten, etter at lagretten hadde svart nei på et tilleggsspørsmål om legemsbeskadigelsen hadde voldt sykdom eller arbeidsudyktighet som varte mer enn to uker, kunne legge vekt på slike følger ved straffutmålingen.
- (2) Gulating lagmannsrett avsa 13. oktober 2006 dom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 00.00.1978 dømmes for overtredelse av strl. § 229, 1. str.alt. til en straff av fengsel i 7– syv– måneder. Han tilkommer 2–to– dager fradrag for utholdt varetekt.
 2. A dømmes til å betale oppreisning, stor kr. 30.000 - trettitusen - , til B innen 2– to – uker fra dommens forkynnelse.”
- (3) Dommen var avsagt etter domfeltes og påtalemyndighetens fullstendige anker over Hugesund tingretts dom 7. april 2006, der domfelte ble dømt for overtredelse av straffeloven § 228 annet ledd annet straffalternativ jf. første ledd til en straff av 6 måneder, hvorav 60 dager ble gjort betinget.
- (4) Tiltalebeslutningen for lagmannsretten gjaldt, som for tingretten, overtredelse av straffeloven § 229 tredje straffalternativ, og lagmannsretten ble satt med lagrette. Det ble stilt ett hovedspørsmål relatert til grunndeliktet i § 229 første straffalternativ, ett tilleggsspørsmål relatert til annet straffalternativ og – forutsatt at dette ble besvart bekreftende – ett til tredje straffalternativ. Lagretten besvarte hovedspørsmålet med ja og

det første tilleggsspørsmålet med nei. Det tredje tilleggsspørsmålet ble derfor ikke besvart.

- (5) Domfelte har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen, herunder lovanvendelsen under straffutmålingen. Han har her særlig gjort gjeldende at lagmannsretten uriktig har lagt vekt på skadefølger etter § 229 annet straffalternativ som han ble frifunnet for.
- (6) *Jeg er kommet til at anken fører frem.*
- (7) Domfelte er en 28 år gammel mann, bosnisk statsborger, men bosatt i Norge i flere år. Han er samboer og har to barn, og arbeider som snekker. Han er i 1999 ilagt et forelegg for overtredelse av straffeloven 228 første ledd, men er ellers ustraffet.
- (8) Det skal utmåles straff for en overtredelse av straffeloven § 229 første ledd første straffalternativ. Forholdet skjedde natt til søndag 12. juni 2005 på utestedet --- bar i Haugesund. Det fremgår av lagmannsrettens dom at den har lagt følgende handlingsforløp til grunn som bevist ut over enhver rimelig tvil:
- (9) Domfelte var på stedet sammen med venner, etter å ha drukket en del på forhånd. Der var også fornærmede, som tidligere på kvelden hadde vært på fest, og var beruset. Mens begge oppholdt seg på stedets uteterrasse, utvekslet de noen ord, som førte til at fornærmede, som sto oppreist langs en stolpe, forsøkte å føyse domfelte vekk ved å slå en arm ut til siden. Domfelte reagerte ved å ta tak i fornærmede og holde ham fast i brystet med den ene hånden, samtidig som han forsettlig tildelte ham et kraftig knyttneveslag i kjeven. Som følge av slaget slo fornærmede hodet hardt mot en stolpe, og begynte å blø fra munnen. Vakten grep inn og skilte de to, og fornærmede ble fulgt til toalettet av en annen gjest. Etter en stund fulgte domfelte etter. Mens fornærmede sto bøyd over vasken for å vaske bort blodet, ga domfelte ham uten foranledning et nytt slag mot ansiktet med knyttet hånd og stor kraft. Fornærmede mistet bevisstheten som følge av slaget og falt i gulvet der han ble liggende i bevisstløs tilstand. Ambulanse ble tilkalt, og fornærmede ble kjørt til Haugesund sykehus der han var innlagt til 21. juni 2005.
- (10) Ved utmålingen av straffen for dette forholdet så langt, må jeg legge til grunn at det dreier seg om en alvorlig voldshandling. Fornærmede er, etter en kort replikkveksling, og uten å kunne sette seg til motverge, blitt påført to harde knyttneveslag i ansiktet, det siste så kraftig at det i seg selv førte til tap av bevisstheten. Spesielt alvorlig er det at domfelte, etter det første slaget, og etter å ha hatt god anledning til å tenke seg om, forfulgte den synlig blødende og hjelpetrengende fornærmede inn på toalettet og i denne situasjonen ga ham et ytterligere hardt slag. Et slag mot hodet mot en beruset person under slike forhold har et betydelig farepotensiale. Hensett til avgjørelsene i Rt. 1999 side 907 og 2006 side 996, som begge gjaldt voldshandlinger av en viss likhet, men der domfellelsen gjaldt straffeloven § 229 annet straffalternativ, antar jeg at straffen i utgangspunktet bør være fengsel i 120 dager.
- (11) Det fremgår av lagmannsrettens dom at handlingen har vist seg å få alvorlige følger for fornærmede. Spørsmålet er om det var riktig av lagmannsretten å legge vekt på dette. Innledningsvis i sine betraktninger om straffutmålingen sier lagmannsretten:

”Ved straffutmålingen legger lagmannsretten i skjerpene retning vekt på at legemsbeskadigelsen ledet til at fornærmede falt og slo hodet i gulvet og som en

uforsettlig følge ble påført kraniebrudd, blødninger i hjernen og skade etter blødninger i hjernen. Hjerneskaden har medført langvarig sykmelding, og alvorlige personlige plager for fornærmede i form av hukommelsestap, konsentrasjonsvansker og svimmelhet som har redusert fornærmedes livskvalitet vesentlig. Han har vært sykmeldt i ett år og er nå på attføring. Det er usikkert om han vil kunne gå tilbake i sitt yrke som blikkenslager.”

- (12) Domfelte gjør gjeldende at dette er feil lovanvendelse. Jeg er enig i det. Domfellelsen gjelder straffeloven § 229 første straffalternativ. Når lagretten svarte nei på tilleggsspørsmål om legemsbeskadigelsen hadde voldt sykdom eller arbeidsudyktighet som varte over to uker, og de juridiske dommerne ikke satte kjennelsen til side, måtte denne legges til grunn ved straffutmålingen. I dette ligger at lagmannsretten ved straffutmålingen ikke kunne bygge på at domfelte kunne ha innsett muligheten for slike skadefølger, jf. straffeloven § 43. Slik domsgrunnene er utformet, kan det reises spørsmål om ikke lagmannsretten har gjort nettopp dette.
- (13) Men lagmannsretten kunne etter min mening heller ikke legge vekt på skadene som rent objektive, uforutseelige følger. Det generelle spørsmålet om betydningen av uforutseelige skadefølger som straffutmålingsmoment er riktignok lite belyst i teori og praksis. Andenæs uttaler imidlertid på side 464 i Alminnelig strafferett 5. utgave, blant annet under henvisning til Rt. 1949 side 471, at det anses som det prinsipielt riktige at slike skadefølger ikke vektlegges. Jeg er enig i dette syn, som også vil være best i overensstemmelse med det prinsippet som er nedfelt i straffeloven § 43.
- (14) Lagmannsretten har dermed begått en lovanvendelsesfeil når den har trukket skadefølgene inn som en del av straffutmålingen. Feilen kan avhjelpes ved at Høyesterett utmåler en ny straff der det ses bort fra dette forholdet, jf. straffeprosessloven § 345 annet ledd. Som jeg har vært inne på, bør straffen da være fengsel i 120 dager. Det foreligger ikke formildende omstendigheter av betydning i en sak av denne karakter, og jeg finner heller ikke i motsatt retning å kunne legge vekt på et forelegg for en legemsfornærmelse helt tilbake fra 1999.
- (15) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 120 – etthundreogtjue – dager med fradrag av 2 – to – dager for varetekt.

- (16) Dommer **Stang Lund:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (17) Dommer **Rieber-Mohn:** Likeså.
- (18) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (19) Dommer **Lund:** Likeså.
- (20) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 120 – etthundreogtjue – dager med fradrag av 2 – to – dager for varetekt.

Riktig utskrift bekreftes: